

Læreplan i vg3 akvakulturfaget

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 1. juni 2021 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2022

Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Vg3 akvakulturfaget handler om biologisk produksjon i akvatiske miljø i samspill med naturgitte rammer, menneskelig aktivitet og bruk av teknologi. Faget skal gi lærlingene kompetanse i tråd med næringens krav og behov, der bruk av teknologi med hensyn til biologiske forutsetninger er sentralt. Videre skal faget utdanne arbeidstakere som kan bidra til å utvikle akvakulturnæringen i tråd med bærekraftige prinsipper.☒

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnet for opplæringen. Vg3 akvakulturfaget skal bidra til å gi lærlingene respekt for naturen og en bevisst holdning til bruk og vern av ressursene. Faget skal videre bidra til å utvikle lærlingenes etiske bevissthet om dyrevelferd og kritiske refleksjoner om forholdet mellom bærekraftsmålene og ulike sider ved driften i akvakulturnæringen. Faget skal også bidra til å gi lærlingene kunnskap om arbeidsgivers og arbeidstakers plikter og rettigheter og om betydningen av trepartssamarbeidet, der arbeidsgiveren, arbeidstakeren og myndighetene jobber sammen for å utvikle et bedre arbeidsliv.☒

Kjerneelementer

Drift av akvakulturanlegg

Kjerneelementet drift av akvakulturanlegg handler om hvordan ulike arbeidsoppgaver utføres, og hvilken betydning ulike metoder har for produksjonsresultat i ulike typer akvakulturanlegg. Videre handler det om drift av akvakulturanlegg i samspill med naturgitte og samfunnsmessige forhold og etter økonomiske bærekraftsprinsipper.

Akvakulturorganismers biologi

Kjerneelementet akvakulturorganismers biologi handler om organismenes produksjonssyklus, atferd, helse og velferd. Videre handler det om vurdering av biotiske og abiotiske faktorer og tiltak for å opprettholde et optimalt produksjonsmiljø.

Bruk og vedlikehold av anlegg og teknisk utstyr

Kjerneelementet bruk og vedlikehold av anlegg og teknisk utstyr handler om å kunne velge, bruke og vedlikeholde teknisk utstyr og redskaper i akvakultur. Det handler videre om ulike arbeidsprosesser og bruk av nye teknologiske løsninger.

Sikkerhet og kvalitet

Kjerneelementet sikkerhet og kvalitet handler om å ivareta egen og andres sikkerhet og helse og om å sikre akvakulturorganismens velferd og hindre rømming. Det handler videre om å bruke internkontrollsystemer, prosedyrer og regelverk for å sikre kvaliteten på prosesser og produkter.

Tverrfaglige temaer

Bærekraftig utvikling

I vg3 akvakultur handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om å ivareta det lokale og globale naturgrunnlaget. Videre handler det om å forstå hvordan bruk av naturressurser i næringsaktivitet påvirker det omkringliggende miljøet. Det handler også om trygg matproduksjon og hvordan bærekraftig drift og forvaltning av naturressurser kan bidra til å trygge og utvikle lokalt næringsliv.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i vg3 akvakulturfaget innebærer å kommunisere med andre ansatte i bedriften og forklare og begrunne valg under arbeidsoperasjoner og prosesser. Det innebærer også å bruke fagspråk i drøfting og refleksjon over faglige emner og tilpasse kommunikasjon til mottaker og formål. Videre innebærer det å presentere produkter og prosesser for samarbeidspartnere og myndigheter.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i vg3 akvakulturfaget innebærer å dokumentere og rapportere produksjonsrelaterte data og å dokumentere og framstille informasjon om hendelser innad i bedriften og til relevante myndigheter. Videre innebærer det å utforske og reflektere over faglige emner og problemstillinger og bruke kilder på en kritisk måte som lar seg etterprøve.

Å kunne lese

Å kunne lese i vg3 akvakulturfaget innebærer å forstå og anvende regelverk, prosedyrer og bruksanvisninger. Videre innebærer det å finne og vurdere informasjon for å trekke faglige slutninger og å tilegne seg informasjon om næringen gjennom ulike medier.

Å kunne regne

Å kunne regne i vg3 akvakulturfaget innebærer å utføre beregninger knyttet til produksjonsplanlegging og vurdere tallmateriale i tabeller, statistikk og grafiske framstillinger. I tillegg innebærer det å forstå sammenhenger mellom budsjett og regnskap og å vurdere innsatsfaktorer med hensyn til bedriftens økonomiske mål og resultater.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i vg3 akvakulturfaget innebærer å bruke digitale ressurser i planlegging, gjennomføring og dokumentasjon av produksjonsprosesser i akvakulturanlegg og å tilegne seg kompetanse for å ta i bruk nye digitale verktøy. Det innebærer også å utøve kildekritikk, utvikle etisk bevissthet og vise digital dømmekraft.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering vg3 akvakulturfaget

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere arbeid i akvakulturanlegg i henhold til gjeldende regelverk og kvalitetssystemer
- reflektere over hvordan driften av et akvakulturanlegg påvirker fiskevelferd og miljø, og hvordan driften kan bidra til verdiskapning
- rengjøre og desinfisere produksjonsutstyr i henhold til prosedyrer og regelverk
- håndtere døde akvakulturorganismer etter gjeldende regelverk
- røkte akvakulturorganismer i tråd med prinsipper for dyrevelferd
- vurdere helse- og velferdstilstanden til ulike akvakulturarter og iverksette nødvendige tiltak
- registrere, overvåke og tolke vannmiljøparametre og iverksette nødvendige tiltak
- ta prøver av akvakulturorganismer og fôr for videre analyse
- vurdere fôringsstrategier og fôrmengde og tildele fôr til akvakulturorganismer
- kontrollere vekst og utviklingsstadier og sortere og klassifisere akvakulturorganismer etter krav i bedrift og i marked
- bruke løfte- og lasteutstyr i akvakulturanlegg og på fartøy etter gjeldende regelverk

- bruke framkomstmidler og redskaper etter gjeldende regelverk og foreta daglig ettersyn og vedlikehold etter gjeldende prosedyrer og rutiner
- utføre arbeidsoppgaver i forbindelse med transport, mottak og levering av akvakulturorganismer
- vurdere og anvende produksjonsplan for en akvakulturvirksomhet
- vurdere risiko og ivareta egen og andres helse og sikkerhet under ulike forhold
- vurdere og gjennomføre brannforebyggende tiltak og bruke brannslukkingsutstyr på arbeidsplassen
- anvende beredskapsplaner og varslingsrutiner i henhold til bedriftens organisering
- vurdere hvordan eget arbeid og andre innsatsfaktorer påvirker bedriftens resultat
- drøfte hvilke krav og forventninger som stilles til et likeverdig og inkluderende yrkesfellesskap, og reflektere over arbeidsgiver og arbeidstakers plikter og rettigheter i virksomheten

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse. Lærlingene viser og utvikler kompetanse i vg3 akvakulturfaget når de bruker kunnskaper, ferdigheter og kritisk tenkning til å løse arbeidsoppgaver i faget.

Instruktøren skal legge til rette for lærlingmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom varierte arbeidsoppgaver. Instruktøren og lærlingene skal være i dialog om lærlingenes utvikling i vg3 akvakulturfaget. Lærlingene skal få mulighet til å uttrykke hva de opplever at de mestrer, og reflektere over egen faglig utvikling. Instruktøren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at lærlingene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i faget.

Vurderingsordning

Sluttvurdering

Før fagprøven må alle som ikke har fulgt normalt opplæringsløp, ha bestått en skriftlig eksamen laget ut fra læreplanen i faget. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt. Eksamen skal ikke ha forberedelsesdel.

Opplæringen i vg3 akvakulturfaget skal avsluttes med en fagprøve. Alle skal opp til fagprøven, som skal gjennomføres innenfor en tidsramme på én-to virkedager.☒

